

De Nederlandse Toggenburgers van Jan van Burgsteden

Jan van Burgsteden heeft rond zijn woning De Voorpost in Eesveen een stuk weiland met Toggenburgergeiten. De SZH erkende in 2012 De Voorpost als fokcentrum van Nederlandse Toggenburgers.

Sinds 1967 woont Jan van Burgsteden samen met zijn vrouw in 'De Voorpost' in Eesveen (Ov). Rond de woning ligt een bescheiden stuk land dat ruimte biedt aan een moestuin en een weiland voor de Toggenburgergeiten die hij al had. In 2012 werd De Voorpost door SZH erkend als fokcentrum van Nederlandse Toggenburgers. De veestapel bestaat uit drie volwassen Toggenburgergeiten van negen, drie en twee jaar oud, twee geitlammeren, een bokje en de twee jaar oude dekbok Gigant.

Eigen manier van werken

Met zijn grote kennis van de geiten, heeft Jan als ervaren fokker zo zijn eigen manier van werken. De dieren lopen meestal vanaf begin april tot half oktober in het weiland. 's Morgens na het melken krijgen ze hooi, aangevuld met biks en een emmer lauw water. Het toegediende hooi dient om de pens te activeren. Daarna gaan ze pas naar buiten.

Na het aflammeren krijgen de dieren het hele jaar veel krachtvoer en 's avonds, indien voorradig, suikerbietenpulp aangevuld met hooi. De lammeren gaan op circa zes weken met de geiten de wei in.

Jan fokt al sinds 1963 geiten. In die tijd werden Toggenburgers al van oudsher in Drenthe gefokt. In de jaren zestig verspreidde het ras zich over alle provincies.

Verdiensten in stamboekfokkerij

Jan van Burgsteden is actief in de stamboekfokkerij sinds 1963. Van 1972 tot 2018 was hij inspecteur en keurmeester van de Nederlandse Organisatie Geitenfokkerij (NOG). Vanaf 1972 was hij, tot de opheffing van de provinciale bonden, verantwoordelijk voor de stamboekadministratie van de Overijsselse bond en later ook van de bonden van Drenthe, Gelderland, Noord- en Zuid-Holland.

Van 1982 tot 2004 was Jan landelijk stam-

boekadministrateur van de NOG. Op 29 april 1998 werd hij te Steenwijk geridderd voor de vele verdiensten die hij verrichtte voor de geitenfokkerij in Nederland.

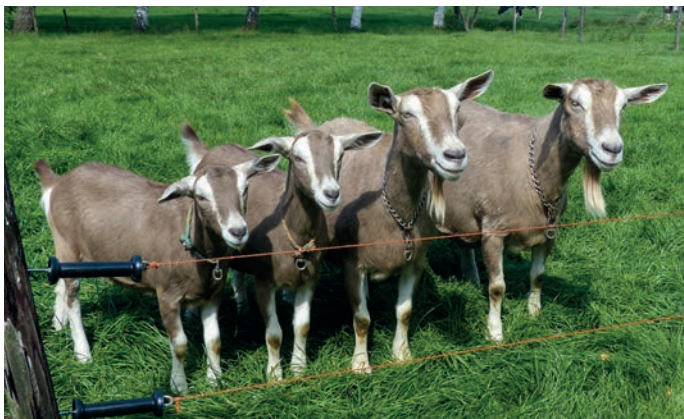
'De Voorpost', de stal van Jan van Burgsteden, is sinds 2012 het eerste fokcentrum van Nederlandse Toggenburgers dat erkend werd door de Stichting Zeldzame Huisdierrassen.

De Nederlandse Toggenburger

Ruim honderd jaar geleden is het ras ontstaan door het kruisen van de aanwezige landgeit met de geïmporteerde Zwitserse Toggenburger. Gekozen werd voor het type en de compacte bouw van de land-

Dekbok Gigant, geboren op 22-02-2016

De Nederlandse Toggenburgers van Jan van Burgsteden op een rij

Jan van Burgsteden te midden van zijn geiten

geit met toevoeging van het productievermogen, de soberheid, kleur en aftekening van de importdieren.

De toen aanwezige landgeiten waren qua kleur en aftekening zeer divers. Naast zwartbonte, bruinbonte, gespikkelde en blauwvlede dieren kwamen ook geheel zwarte, witte en bruine dieren voor.

Uit deze mengelmoes is door inkruising van de Zwitserse Toggenburger en via selectieve fokkerij ons huidige geitenbestand ontstaan. In de praktijk betekende dat dat veel fokkers ook dieren aanhielden die qua kleur en aftekening niet correct waren. Binnen het stamboek werden dieren geboren die zowel geheel eenkleurig bruin waren als zwarte nakomelingen met de Toggenburger aftekening. Tot op heden is het nog steeds niet gelukt om deze euvelds eruit te fokken. Zwarte Toggenburgers waren vanaf het begin altijd binnen het ras aanwezig. In het verleden heeft men doelbewust gekozen voor de bruine kleur.

Al wat leeft is aan modificatie onderhevig. De huidige fokkerij is vaak niet meer gebaseerd op het fokken van een goede

gebruiksgeit. Voor een aantal is het doel het fokken van een showgeit waarmee men op de keuring kan 'uitblinken'. Door de huidige welvaart en daardoor ontstane situaties wordt een groot aantal dieren gehouden uit pure liefhebberij en als landschapsversiering. Dit heeft als gevolg dat de geit als koe van de armen totaal uit het beeld is verdwenen.

Doel en accommodatie

Alvorens men besluit om geiten te gaan houden dient men zich wel af te vragen: welk ras wil ik? Wil ik een gebruiksdier of een gezelschapsdier? Zo zullen dwerggeiten gewilder zijn bij kinderen, terwijl anderen zich meer aangetrokken voelen tot de grote geiten.

Ook is het belangrijk van tevoren enig idee te hebben over het aantal dieren, de huisvesting, verzorging voeding, verpleging en fokkerij. Het aantal dieren hangt af van het doel en de accommodatie. In de praktijk is het houden van te weinig dieren minder erg dan het houden van één geit te veel. De keuze uit goede geiten is bij rasgeiten vaak groter dan uit rasloze dieren. Het is

niet per se noodzakelijk om stamboek- of volbloeddieren te houden.

Kies je voor de Toggenburger, let er dan wel op dat het dier representatief is voor dat ras. Het dier dient een compacte bouw te hebben en een goed ontwikkelde kop met een recht neusbeen, voorzien van een brede, gesloten bek. Verder is een niet te lange en een goed gespierde hals met een ruime voorhand vereist, net als een vlak, breed kruis. De bovenlijn dient recht en horizontaal te zijn. ●

Overzichtelijk boek

Gelukkig heeft Jan zijn kennis en ervaringen gebundeld in een zeer uitgebreid en overzichtelijk boek. De tweede druk (december 2017) bevat 296 pagina's vol nuttige informatie en mooie foto's.

Het boek is te bestellen via de.voorpost@hetnet.nl. Ook via Marktplaats is het boek verkrijgbaar, naast het boek *De geit*. Als adviseur in het bestuur verzorgt Jan jaarlijks een update van het bokken- en bokmoederboek.